บทความ อ. ๔๖/๒๕๖๕
วรรธนพงศ์ คำดี

บัญชีเงินฝากของลูกหนี้

เรื่องนี้เป็นปัญหาที่หน่วยงานของรัฐมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการใช้สิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาดูว่าหน่วยงานของรัฐจะใช้สิทธิได้หรือไม่

องค์การบริหารส่วนตำบล A โดยนาย ก ซึ่งเป็นนายกฯ มีหนังสือถึงธนาคาร B ขอให้ตรวจสอบหลักทรัพย์หรือบัญชีเงินฝากของนาย ข ที่มีอยู่ในธนาคาร B เพื่อนำไปประกอบการดำเนินการบังคับคดีนาย ข ซึ่งเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไป ธนาคาร B แจ้งปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่าเป็นข้อมูลของลูกค้าที่อาจกระทบความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับธนาคาร และเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาสรุปว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ (๑) บัญญัติให้บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในมาตรา ๑๑ ว่า “...บุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอ...” เป็นการกำหนดสิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ในขณะที่หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการจัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน ไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐด้วยกัน การขอข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานของรัฐย่อมเป็นไปตามระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมของราชการ ดังนั้น เมื่อผู้อุทธรณ์เป็นหน่วยงานของรัฐ จึงไม่ใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการฯ จึงไม่มีอำนาจรับเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย มีคำสั่งให้จำหน่ายเรื่องนี้ออกจากสารบบอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๓๔/๒๕๖๕) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

บทความ อ. ๔๗/๒๕๖๕
วรรธนพงศ์ คำดี

คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร

ตามหลักกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ กำหนดนิยามความหมายของคำว่าหน่วยงานของรัฐไว้ มาดูว่า คณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่

นาย ก มีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร ขอสำเนาหนังสือเกี่ยวกับการประชุมของคณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร กรณีตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรหนึ่ง สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งปฏิเสธการเปิดเผย โดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๑๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาสรุปว่า กรณีนี้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ ผู้อุทธรณ์จึงมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ ตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่ปรากฏว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของคณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎร ตามข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๓ ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการจริยธรรมสภาผู้แทนราษฎรขึ้นคณะหนึ่ง คณะกรรมการดังกล่าวมิได้สังกัดสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แต่เป็นองค์กรในสังกัดสภาผู้แทนราษฎร มิใช่หน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเป็นกรณีสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไม่มีข้อมูลข่าวสารอยู่ในความครอบครอง จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่จะพิจารณาวินิจฉัย หากผู้อุทธรณ์ไม่เชื่อว่าหน่วยงานไม่มีข้อมูลข่าวสารดังกล่าว สามารถใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต่อไปได้

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๓๘/๒๕๖๕) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

บทความ อ. ๔๘/๒๕๖๕
วรรธนพงศ์ คำดี

คณะกรรมาธิการฯ สภาผู้แทนราษฎร

เรื่องนี้ก็เป็นอีกเรื่องที่มีการวินิจฉัยว่า คณะกรรมาธิการในสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยงานของรัฐหรือไม่ รวมถึงการตีความว่ากรรมาธิการที่ปฏิบัติงานนั้นถือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามนิยามแห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ มาติดตามกันครับ

นาย ก มีหนังสือถึงคณะกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบันทึกการประชุมของคณะกรรมาธิการฯ รายชื่อผู้เข้าประชุม คำชี้แจงของผู้ถูกร้อง คณะกรรมาธิการฯ แจ้งปฏิเสธการเปิดเผย โดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใดและมีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕ (๔) และ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาสรุปว่า กรณีนี้ผู้อุทธรณ์ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารโดยตรงต่อคณะกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ ดังกล่าว ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๒๙ ประกอบข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙๐ จึงไม่มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามคำนิยามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับผู้ที่มีคำสั่งปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์คือประธานกรรมาธิการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฯ และข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรฯ ข้อ ๙๓ มิได้เป็นตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ จึงไม่มีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เช่นกัน ดังนั้น จึงไม่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่จะพิจารณาวินิจฉัย มีคำสั่งให้จำหน่ายออกจากสารบบอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย (ที่ สค ๓๓/๒๕๖๕) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

บทความ อ. ๔๙/๒๕๖๕
วรรธนพงศ์ คำดี

ร้องเรียนหมอ

เรื่องนี้เกี่ยวกับการร้องเรียนแพทย์ที่ทำการรักษาโดยมีการขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า เป็นไปตามมาตรฐานการประกอบวิชาชีพหรือไม่ มาดูว่าจะได้ข้อมูลดังกล่าวหรือไม่

นาย ก ไปผ่าตัดเสริมจมูกกับนายแพทย์ ข แล้วเกิดความผิดปกติ จึงได้ร้องเรียนไปยังแพทยสภา ปรากฏว่าแพทยสภาได้มีหนังสือขอความเห็นเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพเวชกรรมจากราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยต่อกรณีดังกล่าว นาย ก จึงมีหนังสือถึงเลขาธิการแพทยสภา ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือขอความเห็นจากราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทยกรณีดังกล่าว แพทยสภาปฏิเสธการเปิดเผย โดยให้เหตุผลว่า เป็นเอกสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์คือ หนังสือขอความเห็นและหนังสือตอบกลับกรณีการรักษาและกระบวนการติดตามรักษาผู้อุทธรณ์ดังกล่าว ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นรายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของบุคคลอื่น แต่เป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผู้อุทธรณ์โดยตรง จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐและไม่มีข้อความที่เข้าลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th) (wattanapong.k@opm.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาการแพทย์และสาธารณสุข (ที่ พส ๕/๒๕๖๓)
นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“ข้อมูลโปร่งใส ราชการไทยไร้ทุจริต”

บทความ อ. ๕๐/๒๕๖๕
วรรธนพงศ์ คำดี

ขอข้อมูลข่าวสารไปทำวิจัย

เรื่องนี้เป็นกรณีขอข้อมูลข่าวสารการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรเพื่อนำไปทำวิจัยและประกอบการเรียนการสอน สามารถเปิดเผยได้หรือไม่ มาดูครับ

นาย ก เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มีหนังสือถึงสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๑/๒๔๘๔ เพื่อประกอบการเขียนวิจัยและประกอบการเรียนการสอน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่า รายงานการประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมลับที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ได้มีมติให้เปิดเผย จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ นาย ก จึงอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างประเทศ ความมั่นคงและการเมือง วินิจฉัยสรุปว่า ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลในเรื่องที่รัฐบาลไทยแถลงต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบโดยไม่มีการลงมติ ที่ปรากฏอยู่ในรายงานการประชุม (ลับ) สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งอยู่ในความครอบครองของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แม้เป็นข้อมูลข่าวสารซึ่งมีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผู้ให้มาไม่ประสงค์ให้เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ (๖) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เมื่อไม่มีบทบัญญัติในกฎหมายอื่นใดกำหนดให้เปิดเผย กรณีนี้จึงต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เปิดเผยได้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้องประกอบกัน เนื่องจากเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แม้เรื่องดังกล่าวจะเป็นเรื่องในอดีตอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเมื่อครบยี่สิบปีแล้ว หากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจำเป็นต้องเก็บรักษาไว้ ก็ควรดำเนินการตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อเป็นเอกสารประวัติศาสตร์ต่อไป การเปิดเผยเอกสารประวัติศาสตร์ให้ประชาชนมีโอกาสศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยภายใต้กรอบงานวิชาการ ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะมากกว่าการไม่เปิดเผย และแม้ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจะกำหนดชั้นความลับไว้ ก็ไม่ตัดอำนาจคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่ผู้อุทธรณ์

มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หารือไปที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โทร ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๗ / ๐๙ ๒๒๕๐ ๐๕๘๙ (www.oic.go.th)

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่างประเทศ ความมั่นคงและการเมือง (ที่ ตม ๕/๒๕๖๕) นายวรรธนพงศ์ คำดี ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”